



## Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

19. listopada 2017.\*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zajednička organizacija tržišta – Zaštita životinja tijekom prijevoza – Izvozne subvencije – Uredba (EU) br. 817/2010 – Uredba (EZ) br. 1/2005 – Obveza vođenja primjerka dnevnika puta do dolaska životinja u mjesto prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta – Povrat preplaćenih iznosa”

U predmetu C-383/16,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio College van Beroep voor het bedrijfsleven (Žalbeni sud za upravne sporove u gospodarstvu, Nizozemska), odlukom od 4. srpnja 2016., koju je Sud zaprimio 11. srpnja 2016., u postupku

**Vion Livestock BV**

protiv

**Staatssecretaris van Economische Zaken**

SUD (treće vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby (izvjestitelj) i M. Vilaras, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Wahl,

tajnik: L. Carrasco Marco, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 17. svibnja 2017.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Vion Livestock BV, H. A. Pasveer, *advocaat*,
- za nizozemsku vladu, M. Bulterman i M. Noort, u svojstvu agenata,
- za mađarsku vladu, M. Z. Fehér i E. Sebestyén, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, A. Bouquet i B. Eggers, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 29. lipnja 2017.,

donosi sljedeću

\* Jezik postupka: nizozemski

## Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 5. stavka 4., članka 8. stavka 2. i Priloga II. točaka 3. i 7. Uredbi Vijeća (EZ) br. 1/2005 od 22. prosinca 2004. o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka i o izmjeni direktiva 64/432/EEZ i 93/119/EZ i Uredbe (EZ) br. 1255/97 (SL 2005., L 3, str. 1., i ispravak SL 2011., L 336, str. 86.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 58., str. 151. i ispravak SL 2016., L 272, str. 96.), s jedne strane, i Uredbe Komisije (EU) br. 817/2010 od 16. rujna 2010. o utvrđivanju detaljnih pravila u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1234/2007 u pogledu zahtjeva za dodjelu izvoznih subvencija u vezi s dobrobiti živih životinja vrste goveda tijekom prijevoza, s druge strane (SL 2010., L 245, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 57., str. 199.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva Vion Livestock BV (u daljnjem tekstu: Vion) i Staatssecretaris van Economische Zaken (državni tajnik za gospodarstvo, Nizozemska; u daljnjem tekstu: državni tajnik) povodom povrata izvoznih subvencija koje je društvo Vion primilo prilikom izvoza živih goveda u Libanon.

### Pravni okvir

#### *Pravo Unije*

##### *Uredba br. 1/2005*

- 3 U skladu s uvodnom izjavom 11. Uredbe br. 1/2005 potrebno je, da bi se osigurala dosljedna i učinkovita primjena ove uredbe u čitavoj Europskoj uniji s obzirom na njezino temeljno načelo prema kojem se životinje ne smiju prevoziti na način da bi se mogle ozlijediti ili nepotrebno patiti, uputno je utvrditi iscrpne odredbe o posebnim potrebama koje se javljaju u vezi s različitim vrstama prijevoza.
- 4 Članak 1. Uredbe br. 1/2005, koji određuje njezino područje primjene, u stavku 1. propisuje:  
„Ova se Uredba primjenjuje na prijevoz živih kralježnjaka koji se prevoze u [Uniji], uključujući posebne preglede koje trebaju obaviti službenici za pošiljke koje napuštaju carinsko područje [Unije] ili u njega ulaze.”
- 5 Članak 5. te uredbe naslovljen „Planiranje obveza za prijevoz životinja” u svojem stavku 4. određuje:  
„Za duga putovanja između država članica i s trećim zemljama za domaće kopitare, osim registriranih, i domaće životinje govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta, prijevoznici i organizatori moraju poštivati odredbe o putovanju iz Priloga II.”
- 6 U članku 8. stavku 2. spomenute uredbe, naslovljenom „Skrbnici”, predviđeno je sljedeće:  
„Skrbnici su dužni pregledati sve životinje koje stižu u mjesto provoza ili mjesto odredišta te utvrditi jesu li životinje izložene ili jesu li bile izložene dugom putovanju između država članica i trećih zemalja. U slučaju dugih putovanja domaćih kopitara, osim registriranih, i domaćih životinja govedih, ovčjih, kozjih ili svinjskih vrsta, skrbnici su dužni pridržavati se odredaba o planu puta iz Priloga II.”

7 Članak 14. stavak 1. te uredbe, naslovljen „Provjere i druge mjere koje se odnose na plan puta, a koje provodi nadležno tijelo prije dugih putovanja”, određuje:

„U slučaju dugih putovanja između država članica i s trećim zemljama za [relevantne vrste], nadležno tijelo iz mjesta polaska dužno je:

- (a) obaviti odgovarajuće provjere kako bi utvrdilo:
  - (i) da prijevoznici navedeni u planu puta [dnevniku puta] imaju odgovarajuća valjana ovlaštenja za obavljanje prijevozničke djelatnosti, valjane certifikate o udovoljavanju prijevoznih sredstava za duga putovanja i valjane certifikate o osposobljenosti za vozače i pratitelje;
  - (ii) da je plan puta [dnevnik puta] koji podnosi organizator realan i da pokazuje pridržavanje odredaba ove Uredbe;
- (b) kad ishod provjera predviđenih točkom (a) ne zadovoljava, zatražiti od organizatora da promijeni mjere za planirano dugo putovanje tako da se pridržava odredaba ove Uredbe;
- (c) kad ishod provjera predviđenih točkom (a) zadovoljava, nadležno je tijelo dužno ovjeriti plan puta [dnevnik puta];

[...]”

8 Prilog II. Uredbi br. 1/2005 naslovljen „Dnevnik puta” u točkama 1. do 3., 7. i 8. određuje:

„1. Osoba koja planira dugo putovanje dužna je pripremiti, ovjeriti žigom i potpisati sve stranice plana puta [dnevnika puta] u skladu s odredbama ovog Priloga.

2. Plan putovanja [dnevnik puta] mora sadržavati ove odjeljke:

Dio 1. — Planiranje;

Dio 2. — Mjesto polaska;

Dio 3. — Mjesto odredišta;

Dio 4. — Izjava prijevoznika;

Dio 5. — Izjava prijevoznika;

[...]

3. Organizator je dužan:

- (a) za svaki plan puta [dnevnik puta] odrediti poseban broj;
- (b) osigurati da nadležno tijelo iz mjesta polaska dobije potpisan primjerak dijela 1. dnevnika puta, ispravno ispunjen, osim brojeva veterinarske svjedodžbe, dva radna dana prije vremena polaska, na način kako to definira to nadležno tijelo;

[...]

- (e) osigurati da dnevnik puta prati životinje tijekom putovanja do točke odredišta ili, u slučaju izvoza u treću zemlju, barem do mjesta izlaska.

[...]

7. Kad se životinje izvoze u treću zemlju, prijevoznici daju plan puta [dnevnik puta] službenom veterinaru na izlaznoj točki.

U slučaju davanja poticaja za izvoz živih goveda, ne traži se dio 3. dnevnika puta ako se u skladu s poljoprivrednim propisima traži izvješće.

8. Prijevoznik iz dijela 3. dnevnika puta dužan je čuvati:  
(a) primjerak ispunjenog dnevnika puta;

[...]

Dokumenti navedeni u točkama (a) i (b) daju se na uvid nadležnom tijelu koje je prijevozniku izdalo odobrenje, a na zahtjev i nadležnom tijelu mjesta polaska, u roku od mjesec dana nakon što su ispunjeni, a prijevoznik ih je dužan čuvati tijekom najmanje tri godine od datuma pregleda.

Dokumenti navedeni u točki (a) vraćaju se nadležnom tijelu iz mjesta polaska u roku od mjesec dana nakon završenog putovanja [...]"

9. Dodatak Prilogu II. Uredbi br. 1/2005 sastoji se od raznih odjeljaka, od kojih svaki sadržava standardni obrazac. U odjeljku 3. tog dodatka nalazi se obrazac naslovljen „Mjesto odredišta”. U točki 4. tog obrasca navedeni su „pregledi [koje mora obaviti]” [s]krbnik/slужbeni veterinar na mjestu odredišta” iz točke 1. navedenog obrasca. Jedan od tih pregleda – točka 4.5. – odnosi se na „podatke dnevnika puta i vremensko ograničenje putovanja”. Nadalje, u odjeljku 4. istog dodatka nalazi se obrazac izjave prijevoznika koju mora ispuniti vozač tijekom vožnje. U izjavi se, u pogledu stvarnog plana putovanja (mjesta odmora, pretovara ili izlazne točke), navode razna mjesta i adrese; datumi i vremena dolaska i polaska; trajanje i razlozi zaustavljanja; eventualni razlozi nedosljednosti između stvarnog i predloženog plana putovanja i sva ostala zapažanja; te broj i razlozi ozljeda ili uginuća životinja tijekom prijevoza. Izjavu moraju potpisati vozač(i) i prijevoznik.

#### *Uredba br. 817/2010*

10. U skladu s uvodnom izjavom 3. Uredbe br. 817/2010, „[k]ako bi se zajamčilo održavanje standarda o dobrobiti životinja, potrebno je uvesti sustav praćenja koji obuhvaća obvezne preglede na točki izlaza iz carinskog područja [Unije] i nakon napuštanja carinskog područja [Unije] ako se mijenja prijevozno sredstvo te također na mjestu prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta”.
11. Članak 1. stavak 1. Uredbe br. 817/2010, naslovljen „Područje primjene”, glasi:  
„Isplata izvoznih subvencija za žive životinje vrste goveda obuhvaćene oznakom KN 0102 (dalje u tekstu: „životinje”), u skladu s člankom 168. Uredbe [Vijeća] (EZ) br. 1234/2007 [od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u); SL 2007., L 299, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 9., str. 61.), podliježe pridržavanju članka 3. do 9. Uredbe [br. 1/2005] i njezinih priloga te Uredbe tijekom prijevoza životinja do prvog mjesta istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta.”
12. Članak 2. stavak 2. Uredbe br. 817/2010, naslovljen „Pregledi unutar carinskog područja [Unije]”, određuje:  
„Službeni veterinar na točki izlaza [...] provjerava za one životinje za koje je izvozna deklaracija prihvaćena:  
(a) poštuju li se zahtjevi utvrđeni u Uredbi [br. 1/2005] od mjesta polaska [...] do točke izlaza,

i

(b) jesu li uvjeti prijevoza za ostatak putovanja usklađeni s Uredbom [br. 1/2005] i jesu li poduzete potrebne mjere kako bi se osigurala njihova sukladnost do prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta.

Službeni veterinar koji je izvršio preglede sastavlja izvješće u skladu s obrascem određenim u Prilogu I. ovoj uredbi i potvrđuje jesu li rezultati izvršenih pregleda u skladu s prvim podstavkom zadovoljavajući ili nisu.

Veterinarsko tijelo odgovorno za točku izlaza čuva to izvješće najmanje tri godine. Preslika izvješća šalje se agenciji za plaćanje.”

13 Članak 3. Uredbe br. 817/2010, naslovljen „Pregledi u trećim zemljama”, određuje:

„1. Nakon napuštanja carinskog područja [Unije], izvoznik osigurava da se životinje pregledavaju na:

(a) svakom mjestu na kojem se mijenja prijevozno sredstvo, osim ako takva promjena nije planirana i do nje dolazi zbog izvanrednih i nepredviđenih okolnosti;

(b) mjestu prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta.

2. Za obavljanje pregleda predviđenih u stavku 1. odgovorna je međunarodna agencija za kontrolu i nadzor koju u tu svrhu odobrava i kontrolira država članica [...] ili službena agencija države članice.

[...]

Izvješće o svakom pregledu izvršenom u skladu sa stavkom 1. sastavlja u skladu s obrascima određenim u prilogima III. i IV. ovoj Uredbi veterinar koji je izvršio pregled.”

14 Članak 4. te uredbe, naslovljen „Postupak isplate izvoznih povrata [subvencija]”, glasi:

„1. Izvoznik obavješćuje nadležno tijelo države članice u kojoj je prihvaćena izvozna deklaracija o svim potrebnim pojedinostima putovanja, najkasnije prilikom podnošenja izvozne deklaracije.

[...]

2. Uz zahtjeve za isplatu izvoznih subvencija [...] prilažu se:

(a) pravilno ispunjena isprava iz članka 2. stavka 3. ove Uredbe;

i

(b) izvješća predviđena u trećem podstavku članka 3. stavka 2. ove Uredbe.

3. Ako preglede iz članka 3. stavka 1. nije moguće izvršiti zbog okolnosti koje su izvan kontrole izvoznika, nadležno tijelo na utemeljen zahtjev izvoznika može prihvatiti ostale isprave koje mu na zadovoljavajući način dokazuju pridržavanje Uredbe [br. 1/2005].”

15 Članak 5. stavak 1. navedene uredbe, naslovljen „Neplaćanje izvoznih subvencija”, određuje:

„Ukupan iznos izvozne subvencije po životinji izračunat u skladu s drugim podstavkom ne plaća se za:

(a) životinje koje su uginule tijekom prijevoza, osim kako je predviđeno u stavku 2.;

[...]

(c) životinje za koje, s obzirom na isprave iz članka 4. stavka 2. i/ili sve ostale elemente koji su mu na raspolaganju u vezi s udovoljenjem ovoj Uredbi, nadležno tijelo smatra da se nisu poštivali članci 3. do 9. Uredbe [br. 1/2005] i njezini prilozi.

[...]"

16 Članak 7. Uredbe br. 817/2010, naslovljen „Povrat preplaćenih iznosa”, određuje:

„Ako se nakon isplate subvencije ustanovi da se nije poštivala Uredba [br. 1/2005], smatra se da je odgovarajući dio subvencije, uključujući, prema potrebi, i kaznu u skladu s člankom 6. ove Uredbe, preplaćen te se vraća u skladu s člankom 49. Uredbe (EZ) [Komisije] br. 612/2009 [od 7. srpnja 2009. o utvrđivanju zajedničkih detaljnih pravila za primjenu sustava izvoznih subvencija za poljoprivredne proizvode (SL 2009., L 186, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 28., str. 241.).”

17 Prilog IV. Uredbi br. 817/2010 sadržava obrazac izvješća o pregledu na mjestu prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta. Jedna od kućica vezanih uz „obavljene preglede” odnosi se na „evidenciju plana puta”.

### **Glavni postupak i prethodna pitanja**

18 Društvo Vion je krajem 2010. izvezlo 36 živih goveda u Libanon. Ona su najprije prevezena teretnim vozilom iz Woerdena (Nizozemska) u Kopar (Slovenija), gdje su bila pretovarena na brod za prijevoz stoke. Potom su ta goveda izašla s područja Unije morskim putem i stigla u Bejrut (Libanon).

19 Sud koji je uputio zahtjev navodi da je prijevoznik u Koprju predao dnevnik puta službenom veterinaru na točki izlaza iz Unije, tako da se izvornik dnevnika puta nije mogao voditi do Bejruta.

20 U skladu s Uredbom br. 1/2005, Vion je nadležnim nizozemskim tijelima uprave prije puta podnio dnevnik puta naznačujući, u naslovu odjeljka 1. naziva „Planiranje”, da je ukupno trajanje puta trebalo iznositi sedam dana, da je mjesto polaska bilo Woerden, a mjesto odredišta Bejrut. Taj prijevoz trebao je započeti 9. rujna 2010., pri čemu točan sat polaska nije bio naveden, i završiti 16. rujna 2010. Naposljetku je bilo navedeno da će se životinje odmoriti u Münchenu (Njemačka) i da će biti pretovarene na brod u Koprju.

21 Također, iako su goveda trebala biti prevezena u Libanon, u odjeljku 3. dnevnika puta iz glavnog postupka, naslovljenom „Mjesto odredišta”, kao mjesto i država članica odredišta bili su navedeni Kopar i Slovenija. „Izjavom prijevoznika” iz odjeljka 4. tog dnevnika puta bilo je potvrđeno da su životinje stigle u Kopar 10. rujna 2010. u 10.50 sati i da su taj datum i sat odgovarali danu i satu dolaska u mjesto odredišta. Nasuprot tomu, navedeni dnevnik puta ne sadržava informacije o odvijanju prijevoza između polaska plovila iz Koprja i njegova dolaska u Bejrut.

22 Životinje su bile iskrcane 22. rujna 2010. između 11.15 i 13.30 sati te ih je pregledao neovisni veterinar sa sjedištem u Bejrutu, u skladu s člankom 3. stavkom 2. Uredbe br. 817/2010.

23 Na temelju izvještaja od istog datuma koji je potpisao taj veterinar, društvo Control Union Nederland, koje djeluje za račun društva Vion, potvrdilo je 12. listopada 2010. da su odredbe uredbi br. 1/2005 i 817/2010 bile poštovane.

- 24 Međutim, odlukom od 4. veljače 2014. državni tajnik je od društva Vion zatražio povrat izvoznih subvencija u iznosu od 5292,92 eura koji mu je bio isplaćen, uz 577,40 eura na ime povećanja za 10 % i kamata. Državni tajnik je prijevozniku društva Vion prigovorio da je ispunio odjeljak 4. dnevnika puta samo do točke izlaza s područja Unije, a ne do krajnjeg odredišta životinja. Zato je, s obzirom na izjavu tog prijevoznika, putovanje moralo završiti u Kopru, a ne se nastaviti do Bejruta.
- 25 Budući da je državni tajnik odbio njegov prigovor odlukom od 18. lipnja 2014., Vion je podnio tužbu Collegeu van Beroep voor het bedrijfsleven (Žalbeni sud za upravne sporove u gospodarstvu, Nizozemska).
- 26 Vion i državni tajnik imaju različita stajališta o tome primjenjuje li se obveza čuvanja i vođenja dnevnika puta, u slučaju dugotrajnog prijevoza životinja, samo do točke izlaska s područja Unije ili šire, do krajnjeg odredišta, odnosno do dolaska životinja u predmetnu treću zemlju.
- 27 Sud koji je uputio zahtjev smatra da je u vezi s time suočen s ozbiljnom poteškoćom tumačenja prava Unije, s obzirom na razlike koje prema njemu postoje između odredbi članaka 4., 5. i 7. Uredbe br. 817/2010, s jedne strane, i članka 5. stavka 4. Uredbe br. 1/2005 i točke 3. Priloga II. toj potonjoj uredbi, s druge strane. Taj sud ne smatra nerelevantnim ni stajalište društva Vion ni ono državnog tajnika.
- 28 U pogledu formulacije točaka 3. do 7. Priloga II. Uredbi br. 1/2005, sud koji je uputio zahtjev sumnja, poput društva Vion, da organizator ili prijevoznik može čuvati dnevnik puta sve do točke krajnjeg odredišta putovanja, odnosno do predmetne treće zemlje. Taj sud je međutim siguran da se veterinar u mjestu prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta stvarno može uvjeriti u poštovanje Uredbe br. 1/2005 samo na temelju dnevnika puta.
- 29 Obveza predaje dnevnika puta službenom veterinaru na točki izlaza iz Unije, koja proizlazi iz točke 7. Priloga II. Uredbi br. 1/2005, sprečava dakle izvoznika da podnese dokaz veterinaru u mjestu prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta da je stvarno poštovao članke 3. do 9. te uredbe, kao i njezine priloge.
- 30 Sud koji je uputio zahtjev ipak navodi da se stajalište državnog tajnika također temelji na solidnim argumentima. Konkretnije, uvodnom izjavom 11. Uredbe br. 1/2005, time što je njome određeno da se životinje ne smiju prevoziti na način koji bi mogao izazvati njihovu ozljedu ili neopravdanu patnju, moglo bi se obuhvatiti cjelokupno putovanje u treću zemlju.
- 31 Pored toga, nekoliko odredbi Uredbe br. 817/2010 podvrgavaju isplatu izvoznih subvencija poštovanju Uredbe br. 1/2005, a to poštovanje mora provjeriti veterinar u mjestu prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta. Međutim, takva provjera, da bi bila učinkovita, pretpostavlja da je dnevnik puta bio vođen sve do dolaska u navedenu treću zemlju. Sud koji je uputio zahtjev smatra da bi svako drugo rješenje spriječilo da se pomoću dnevnika puta izvrši nadzor nad dijelom prijevoza izvršenog na državnom području treće zemlje.
- 32 U tim je okolnostima College van Beroep voor het bedrijfsleven (Žalbeni sud za upravne sporove u gospodarstvu, Nizozemska) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li članak 5. stavak 4. i članak 8. stavak 2. Uredbe [br. 1/2005], u vezi s odredbama o dnevniku puta u Prilogu II. toj uredbi, tumačiti na način da za organizatora prijevoza i/ili za skrbnika obuhvaćaju obvezu da prilikom prijevoza stoke u treću zemlju moraju voditi dnevnik puta do odredišta u toj trećoj zemlji?

2. Treba li članke 5. i 7. Uredbe [br. 817/2010], u vezi s člankom 4. te uredbe, tumačiti na način da mora biti zatražen povrat izvoznih subvencija ako se dnevnik puta nije vodio do odredišta u trećoj zemlji jer je prijevoznik ispunio obvezu sadržanu u točki 7. Priloga II. Uredbi br. 1/2005 da taj dnevnik puta preda službenom veterinaru na izlaznoj točki iz područja Unije?
3. Treba li članke 5. i 7. Uredbe [br. 817/2010], u vezi s člankom 4. te uredbe, tumačiti na način da mora biti zatražen povrat izvoznih subvencija ako izvoznik ne može dokazati da je poštovao odredbe Uredbe br. 1/2005 u situaciji u kojoj veterinar u okviru pregledâ koje mora izvršiti u trećoj zemlji u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe br. 817/2010 ne može provjeriti je li evidencija puta (dnevnik puta) zadovoljavajuća ili ne, odnosno je li u skladu s odredbama Uredbe br. 1/2005 ili nije (i slijedom toga ne može potvrditi ni da je rezultat tih pregleda zadovoljavajući) jer je prijevoznik dnevnik puta predao službenom veterinaru na izlaznoj točki iz područja Unije?"

### O prethodnim pitanjima

- 33 Svojim pitanjima, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 7. Uredbe br. 817/2010, u vezi s člankom 3. stavcima 1. i 2. i člankom 2. stavkom 2. te uredbe, kao i s točkama 3., 7. i 8. Priloga II. Uredbi br. 1/2005, tumačiti na način da se povrat izvoznih subvencija na temelju Uredbe br. 817/2010 može zahtijevati ako prijevoznik životinja vrste goveda nije vodio dnevnik puta iz Priloga II. Uredbi br. 1/2005 do mjesta prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta.
- 34 Kao prvo, valja istaknuti da ni Uredba br. 817/2010 ni Uredba br. 1/2005 izričito ne propisuju dokumente koje mora podnijeti prijevoznik koji izvozi životinje vrste goveda u treću zemlju kako bi imao pravo na izvozne subvencije.
- 35 Ipak, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da u svrhu tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst, već i kontekst u kojem se nalazi, vodeći računa o sustavu i ciljevima propisa čiji je dio (vidjeti u tom smislu presude od 17. studenoga 1983., *Merck*, 292/82, EU:C:1983:335, t. 12.; od 26. lipnja 1990., *Velker International Oil Company*, C-185/89, EU:C:1990:262, t. 17., i od 27. rujna 2007., *Teleos i dr.*, C-409/04, EU:C:2007:548, t. 35.).
- 36 U tom pogledu valja navesti, kao prvo, kao što proizlazi iz članka 7. Uredbe br. 817/2010, da se, ako se nakon isplate subvencije ustanovi da nije bila poštovana Uredba br. 1/2005, smatra da je odgovarajući dio subvencije preplaćen. Stoga se on mora vratiti, a izvozniku ili prijevozniku može se izreći kazna. Stoga je povrat izvoznih subvencija uvjetovan time da izvoznik ili prijevoznik nisu poštovali obveze iz Uredbe br. 1/2005.
- 37 U skladu s člankom 1. Uredbe br. 817/2010, isplata izvoznih subvencija ovisi o pridržavanju, tijekom prijevoza životinja do prvog mjesta istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta, članaka 3. do 9. Uredbe br. 1/2005 i njezinih priloga te odredbi same Uredbe br. 817/2010. Njihov povrat stoga mora biti obrazložen povredom tih članaka 3. do 9. Uredbe br. 1/2005.
- 38 Kao drugo, Uredbom br. 817/2010 zahtijeva se, u skladu s njezinom uvodnom izjavom 3., kako bi se zajamčilo održavanje standarda o dobrobiti životinja, uvođenje sustava praćenja koji obuhvaća obvezne preglede na točki izlaza iz carinskog područja Unije te također na mjestu prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta. Naime, u skladu osobito s člankom 3. stavkom 1. točkom (b) te uredbe, pregled mora biti izvršen u mjestu prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta te nakon njega mora, na temelju članka 3. stavka 2. posljednjeg podstavka navedene uredbe, biti izrađeno izvješće prema obrascu navedenom u točki 17. ove presude. Kao što taj obrazac potvrđuje, cilj tog pregleda je u biti utvrditi jesu li odredbe Uredbe br. 1/2005 bile poštovane, uključujući tijekom dijela putovanja između točke izlaza iz Unije i mjesta prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta.



- 39 Budući da je jedan od elemenata koji se moraju ispitati tijekom navedenog pregleda „evidencija puta”, koja odgovara dnevniku puta, kao što je naveo nezavisni odvjetnik u točki 47. svojeg mišljenja, izvršavanje pregleda navedenog u prethodnoj točki ove presude zahtijeva da informacije određene u tu svrhu budu pružene društvu koje obavlja taj pregled.
- 40 „Izjavu prijevoznika”, koja čini odjeljak 4. dnevnika puta, mora ispuniti vozač, a moraju je potpisati vozač i prijevoznik. U izjavi se, u pogledu stvarnog plana putovanja (mjesto odmora, pretovara ili izlazne točke), navode razna mjesta i adrese, datumi i vremena dolaska i polaska, trajanje i razlozi zaustavljanja; razlozi eventualnih nedosljednosti između stvarnog i predloženog plana putovanja i sva ostala zapažanja te broj i razlozi ozljeda i/ili uginuća životinja tijekom prijevoza.
- 41 Takvim tumačenjem može se očuvati koristan učinak članka 14. stavka 1. Uredbe br. 1/2005, koji treba tumačiti na način da, kako bi prijevoz odnosnih životinja koji podrazumijeva dugo putovanje koje počinje na području Unije te se odvija izvan tog područja moglo odobriti nadležno tijelo u mjestu polaska, organizator putovanja mora podnijeti dnevnik puta koji je vjerodostojan i koji pokazuje da se odredbe te uredbe poštuju, uključujući za dio putovanja koji će se odvijati na državnom području trećih zemalja (presuda od 23. travnja 2015., *Zuchtvieh-Export*, C-424/13, EU:C:2015:259, t. 56.).
- 42 Kako bi se jamčila učinkovitost tog pregleda koji *ex ante* izvršava nadležno tijelo mjesta polazišta kao i stvarna dobrobit životinja, potrebno je zahtijevati da se taj dnevnik puta vodi tijekom čitavog putovanja, uključujući tijekom dijela prijevoza između točke izlaza iz Unije i prvog mjesta istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta.
- 43 Kao treće, iz točke 7. Priloga II. Uredbi br. 1/2005 zasigurno proizlazi da, u slučaju izvoza životinja na koje se primjenjuje ta uredba prema trećoj zemlji, prijevoznici moraju predati dnevnik puta službenom veterinaru na točki izlaza iz Unije.
- 44 Ipak, iz točke 8. Priloga II. Uredbi br. 1/2005 jasno je da ta uredba predviđa uporabu primjeraka dnevnika puta. Tako je i s člankom 2. stavkom 2. trećim podstavkom drugom rečenicom Uredbe br. 817/2010.
- 45 Štoviše, iako je točkom 3. podtočkom (e) Priloga II. Uredbi br. 1/2005 predviđeno da je organizator puta dužan osigurati da dnevnik puta prati životinje tijekom putovanja, u slučaju izvoza u treću zemlju, barem do mjesta izlaska iz Unije, to podrazumijeva da organizator popunjava primjerak do prvog mjesta istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta.
- 46 Posljedično tomu, na temelju veze koju Uredba br. 817/2010 uspostavlja s Uredbom br. 1/2005 moguće je utvrditi da primjerak dnevnika puta mora imati istu funkciju u slučaju prijevoza do mjesta prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta kao izvornik tijekom prijevoza do točke izlaza iz Unije.
- 47 Budući da je na osobi koja zahtijeva izvozne subvencije da dokaže poštovanje uvjeta koji proizlaze iz članaka 3. do 9. Uredbe br. 1/2005 i iz u njoj navedenih priloga, kao i iz odredbi Uredbe br. 817/2010, iz prethodnih razmatranja proizlazi da je na toj osobi da vodi primjerak dnevnika puta do pregleda životinja od strane veterinaru iz mjesta prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta te potonjem omogućiti provjeru ispunjenosti obveza u vezi s vođenjem dnevnika puta.
- 48 Proizlazi da članak 3. stavak 1. Uredbe br. 817/2010 pretpostavlja da prijevoznik ispunjava primjerak dnevnika puta do dolaska predmetnih životinja u mjesto prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta.

- 49 U tim okolnostima na postavljena pitanja valja odgovoriti na način da članak 7. Uredbe br. 817/2010, u vezi s člankom 3. stavcima 1. i 2. i člankom 2. stavkom 2. te uredbe, kao i s točkama 3., 7. i 8. Priloga II. Uredbi br. 1/2005, treba tumačiti tako da se povrat izvoznih subvencija na temelju Uredbe br. 817/2010 može zahtijevati ako prijevoznik životinja vrste goveda nije vodio primjerak dnevnika puta iz Priloga II. Uredbi br. 1/2005 do mjesta prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta.

### **Troškovi**

- 50 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (treće vijeće) odlučuje:

**Članak 7. Uredbe Komisije (EU) br. 817/2010 od 16. rujna 2010. o utvrđivanju detaljnih pravila u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1234/2007 u pogledu zahtjeva za dodjelu izvoznih subvencija u vezi s dobrobiti živih životinja vrste goveda tijekom prijevoza, u vezi s člankom 3. stavcima 1. i 2. i člankom 2. stavkom 2. Uredbe br. 817/2010, kao i s točkama 3., 7. i 8. Priloga II. Uredbi (EZ) Vijeća br. 1/2005 od 22. prosinca 2004. o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka i o izmjeni direktiva 64/432/EEZ i 93/119/EZ i Uredbe (EZ) br. 1255/97, treba tumačiti tako da se povrat izvoznih subvencija na temelju Uredbe br. 817/2010 može zahtijevati ako prijevoznik životinja vrste goveda nije vodio primjerak dnevnika puta iz Priloga II. Uredbi br. 1/2005 do mjesta prvog istovara u trećoj zemlji krajnjeg odredišta.**

Potpisi